

4 Світлій пам'яті
Івана Опачка
СТОР.

6 Перший
пішов!
СТОР.

8 Привіт,
відпочинку!
СТОР.

Чому День Конституції України важливий

28 червня в Україні відзначають День Конституції – державне свято, приурочене головному правовому документу країни. Для багатьох ця дата асоціюється насамперед із вихідним, проте її значення ширше. Саме Конституція закріплює права та свободи громадян, якими користуємося щодня: від права на освіту до свободи слова та рівності

перед законом. Ухвалення Конституції 28 червня 1996 року стало важливим кроком у становленні незалежної української держави й розвитку демократії. Сьогодні, в умовах повномасштабної війни, значення Конституції відчувається особливо гостро. У ній закріплено, що Україна є суверенною, незалежною, демократичною, соціальною та правовою

державою. Саме за право жити у вільній країні, за демократичні цінності, краще майбутнє щодня проливають кров наші захисники й захисниці.

День Конституції нагадує про цінності, на яких ґрунтується наша держава, та про важливість збереження прав і свобод, закріплених у її Основному Законі. Для студентів він є не лише юридичним

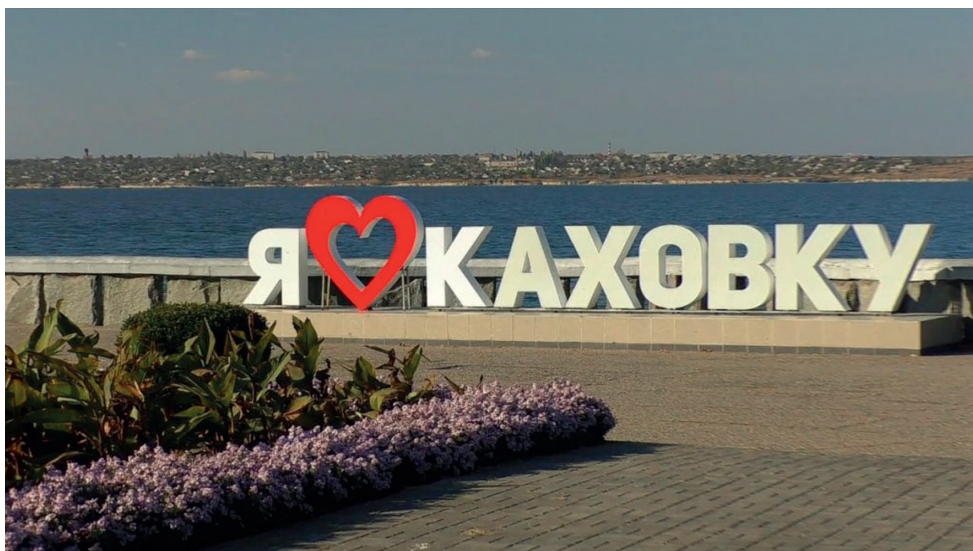
документом, а й нагадуванням про відповідальність за майбутнє України.

Навчаючись в університеті, ми не лише опановуємо майбутню професію, а й набуваємо досвіду, який допомагає краще розуміти суспільство.

Марія Смерека,
студентка
відділення журналістики

Шість днів до свободи

Історія до Всесвітнього дня біженців

4 липня 2025 року ми з батьками стояли біля траси неподалік заправки. Поруч шуміли машини, а я намагався усвідомити те, що відбувається. Узняв лише наплічник із найнеобхіднішим. Залишив свою кімнату, улюблених домашніх тварин, зрештою, усе минуле життя. Батьки обійняли мене, попрощалися, передали волонтерам та поїхали. Я дивився вслід машині, і накрило розуміння: тепер я залишився зовсім один. Попереду були тисячі кілометрів дороги, чужі країни й абсолютна невідомість. Але я мусив їхати. Війна та окупація остаточно забрали в мене можливість жити вдома.

Щороку 20 червня світ відзначає Всесвітній день біженців. Для когось це – просто черговий інфопривід у стрічці новин. Для мене – глибока рана.

Ідеальне життя до 24 лютого

До повномасштабного вторгнення моє життя в селі неподалік Каховки було звичайним і щасливим. Я вважав наш край особливим – ідеальним для життя, омитим водами Дніпра. Мій типовий день складався зі школи, прогулянок улюбленою набережною та ігор із друзями. Тоді здавалося, що попереду безліч часу для втілення мрій. 24 лютого 2022 року це закінчилося. Я був удома, коли батько повернувся з роботи й сказав, що на Каховку рухається колона військової техніки. Уже тоді стало зрозуміло: наше життя більше не за-

лишатиметься таким, як раніше.

Наступні три з половиною роки провів в окупації. Це була цілковита ізоляція. Навчання зупинилося: іноді місяцями не було світла та інтернету, а вчителі просто надсилали завдання, коли з'являвся бодай якийсь зв'язок. Більшість знайомих виїхали. Доводилося ретельно фільтрувати кожне слово, приховувати соцмережі та українську позицію, адже будь-яка необережність могла коштувати життя. Я настільки звик до постійних обстрілів, що згодом майже перестав на них реагувати. У нас не було повітряної тривоги. Про небезпеку дізнавалися лише тоді, коли снаряди зі свистом пролітали над головою й падали за... сто метрів від дому. Проте найстрашніші не артилерія чи дрони. Найстрашнішими були самі окупанти. Вони кілька разів вривалися до нас з обшуками. Тата забирали «на підвал», мамі погрожували, постійно кричали. За кілька місяців до мого виїзду сталася подія, яка стала точкою неповернення: озброєні військові поставили нашу сім'ю на коліна й погрожували розстрілом. Я досі не можу збагнути, як нам щоразу вдавалося вижити в цьому жахові.

Залишатися ставало надто небезпечно й тому, що мені от-от мало виповнитися вісімнадцять. Ризик того, що мене примусово заберуть до ворожої армії, зростав із кожним днем. Саме тоді батьки прийняли важке рішення: я маю тікати на підконтрольну Україні територію, аби зберегти життя й здобути вищу освіту.

Дорога в невідомість і синьо-жовтий прапор

Так почалися мої шість днів до свободи. Маршрут пролягав через зруйнований Маріуполь, де ми провели першу, дуже моторошну ніч, а далі – через Росію та Білорусь. Перетин кордону з окупованої території до РФ був найнебезпечнішим і забрав цілий день. Разом зі мною їхали інші біженці, серед яких були такі ж підлітки. Уже в Білорусі волонтери сказали нам: «Ви майже вільні». Але мій страх нікуди не зник. Я боявся кожного блокпоста й щохвилини думав про батьків, котрих залишив в окупації.

10 липня, у другій половині дня, я, нарешті, переходив кордон із Білорусі в Україну. Коли вперше за стільки років побачив прапор і наших військових – сльози полилися самі. Напруга, яка тримала роками, раптом відпустила. Я відчув абсолютну безпеку. Хотів кричати на весь світ.

Адаптація та здійснена мрія

За порадою волонтерів я поїхав на Закарпаття – подалі від лінії фронту. Але нове життя не почалося легко. Спершу опинився в Мукачеві, де зіткнувся з жорстокою реальністю адаптації. Роки життя під обстрілами та в ізоляції залишили слід: у мене погіршився слух, постраждало мовлення. Було надзвичайно боляче стикатися зі зверхністю деяких людей, котрі дізнавалися, що з такими пробле-

мами я планую вступати до університету на спеціальність, що вимагає бездоганної комунікації. Але я не здався. Після місяця виснажливої підготовки УжНУ повірив у мене й прийняв на бюджетну форму навчання. Коли я побачив своє прізвище в списках – плакали всі: і я, і батьки по той бік... Моя дитяча мрія здійснилася. Нехай і зовсім не за тих умов, за яких я хотів.

Сьогодні я студент. Університет допоміг вийти зі стану ізоляції та знову повірити в людей. Я став дорослішим. Навчився радіти найпростішим миттям: гарній погоді, дружньому спілкуванню, можливості вільно йти вулицею. Якось у готелі побачив за вікном підлітків, котрі безтурботно сміялися. Тоді я сказав волонтерці, яка сиділа поруч: «Скоро я так буду». І я зміг. Але серце досі залишається там, за сотні кілометрів. Я сумую за Каховкою, за набережною Дніпра, а найбільше – за батьками, із якими можу поговорити лише тоді, коли в них дивом з'являється зв'язок. Я досі вважаю себе біженцем. Бо біженець – той, у кого війна силоміць відібрала дім і змусила залишити своє життя.

У Всесвітній день біженців я хочу сказати лише одне: цінуйте рідних і все, що вас зараз оточує. Я щиро бажаю, щоб таких історій, як моя, більше ніколи не було. Тому що ніхто не повинен утрачати свій дім через війну.

Максим Сурін,
студент
відділення журналістики
Фото Каховської райдержадміністрації та Володимира Тарасюка

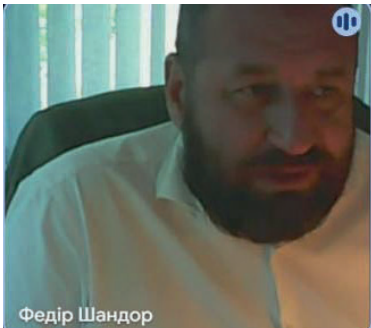
ФОТОФАКТ

Біологічний факультет УжНУ отримав подяки від Закарпатської ОВА за участь у Всеукраїнському проєкті «Карпатська зміна». Програма передбачає проведення спеціальних кемпів із поєднанням відпочинку, освітніх заходів та спортивних активностей. Учасниками проєкту стали понад 1700 дітей (9–12 років) із прифронтових і постраждалих від війни регіонів України та більш ніж 200 вихователів. У межах цієї ініціативи представники факультету влаштовували пізнавальні заходи, ознайомлювали учасників із біорізноманіттям Карпат та сучасними науковими дослідженнями. Діти мали змогу попрацювати з мікроскопами й дослідити біологічні об'єкти, що сприяло популяризації природничих наук та формуванню дбайливого ставлення до природи. Вітаємо!

Ангеліна Гіреш,
студентка відділення журналістики

Зустріч із послом: Угорщина і Україна — між історією та майбутнім

22 червня студенти та викладачі факультету міжнародних економічних відносин поспілкувались онлайн із Надзвичайним і Повноважним Послом України в Угорщині, представником України в Дунайській комісії, доктором філософських наук, професором Федором Шандором. Тема зустрічі — «Українсько-угорські відносини: нові можливості та перспективи».

Посол розпочав з історичного контексту. Українсько-угорське посольство — єдине у світі, яке має точну дату заснування: 3 грудня 1991 року дві країни підписали договір про встановлення дипломатичних відносин. Посольство України в Будапешті стало першим українським дипломатичним представництвом за кордоном. Угорщина ввійшла до трійки перших держав, які визнали незалежність України. За словами Ф.Шандора, це не було випадковим: між двома народами — давні історичні зв'язки.

Сьогодні між країнами діють дев'ять пропускних пунктів, жоден із яких не зачинявся від початку повномасштабного вторг-

нення. Угорщина приймала українців: як біженців, так і тих, хто шукав роботи чи навчання й продовжує це робити.

Економічна співпраця має конкретні результати. Три українські забудовники вклали в будівельний ринок Будапешта 240 мільярдів форинтів. Паралельно розвивається харчовий напрямок: близько двадцяти українських підприємств постають до Угорщини напівфабрикати, сухе м'ясо й продукти швидкого приготування.

Активною є й гуманітарна співпраця. До 1 червня 2026 року в Угорщині відпочили близько 5000 українських дітей. У країні працюють три українськомовні школи, а студенти мають доступ до чотирьох видів стипендій. Угорщина стала єдиною країною у світі, яка до ювілею Лесі Українки встановила їй пам'ятник.

Окремо посол зупинився на перспективах. Угорська сторона визначила 18 напрямків роботи: зняття санкцій з українських медіа, вирішення питань щодо затриманих людей і транспортних засобів, скасування санкцій із семи осіб, пов'язаних з «Ощадбанком», відновлення спільних українсько-угорських комісій. За словами посла, робота за всіма напрямками триває.

Після виступу відбулося обговорення. Студенти й викладачі ставили запитання, а Федір Федорович відповідав на кожне відкрито й конструктивно.

Олександра Меденці,
студентка
відділення журналістики

«Довга дорога до миру» від Боштяна Відемшека

2 червня в Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці імені Федора Потушняка відбулася презентація нової книжки відомого словенського журналіста, військового репортера та письменника Боштяна Відемшека «Довга дорога до миру».

Ініціатором презентації став Юрій Фатула — доцент кафедри хірургічних дисциплін факультету післядипломної освіти УжНУ, завідувач хірургічного відділення Ужгородської міської багатопрофільної клінічної лікарні, голова громадської організації «Центр військово-історичних досліджень Memento bellum».

«Волею долі рік тому я познайомився з нашим гостем на міжнародній конференції в Словаччині, — розповідає Ю.Фатула. — Як справжній журналіст, він одразу ж приїхав до України, відвідав нашу лікарню, поспілкувався з пораненими захисниками. Боштян був глибоко вражений мужністю воїнів, витримкою та готовністю до самопожертви».

Після тієї поїздки Відемшек написав велику статтю для

центральної словенської газети «Delo», яка була передрукована в американському виданні «Boston Globe», португальських та українських медіа. А згодом вийшла книжка, один із розділів якої присвячений Україні. У ньому автор проводить паралелі між сучасною війною та подіями Першої світової на теренах Галичини, розповідаючи історії українських солдатів і словенських вояків австро-угорської армії.

Під час другого візиту Б.Відемшек відвідав нововідкриті реабілітаційні відділення міської лікарні в Ужгороді. «Ми показали сучасні відділення реабілітації: стаціонарне та поліклінічне, — продовжує Ю.Фатула. — Усе побачене вразило гостя. Особливо зворушливим став момент, коли на презентацію зі Львова приїхав Андрій Романяк — один із героїв видання. Після важкого поранення, восьмимісячного лікування й реабілітації повернувся до мирного життя, працює та впевнено дивиться в майбутнє».

У книжці «Довга дорога до миру» Б.Відемшек ділиться філо-

софськими роздумами про війну як універсальну людську трагедію — від Першої та Другої світових воєн через Сребреницю до сьогоднішньої війни в Україні та на Близькому Сході. Автор прямо називає Україну «історичним заручником географії» через агресивного сусіда. «Боштян є послідовним і активним прихильником нашої держави на міжнародній арені, — підкреслює Ю.Фатула. — Авторитетне слово журналіста допомагає протистояти проросійській пропаганді в Європі. Нам надзвичайно важлива така міжнародна солідарність».

Презентація книжки стала не лише культурною подією, а й потужним виявом підтримки України. Зустріч ще раз нагадала про значення збереження історичної та національної пам'яті — особливо зараз, коли тисячі воїнів уважаються зниклими безвісти або перебувають у полоні.

Дар'я Ванжа,
студентка
відділення журналістики
Фото ЗОУНБ ім. Ф.Потушняка

Суспільне мовлення — це ми

Гості на кафедрі журналістики

Хто є справжнім власником Суспільного мовлення? Цим питанням почалася розмова, яка 17 червня збила студентів відділення журналістики разом із запрошеними гостями: Світланою Остапою, головою Наглядової ради СМ, та Романом Дерезенком, продюсером подкастів і координатором проєктів із протидії дезінформації видання «Детектор медіа».

Присутнім ще запропонували пройти тест, який одразу занурив аудиторію в тему. Питання стосувалися природи СМ, пошуку новин і майбутньої професії. Далі Р.Дерезенко здійснив огляд світових суспільних мовників: від дванадцяти європейських до семи позаєвропейських, серед яких — індійські та арабські. Так студенти не лише дізналися про глобальну картину медіапростору, а й краще зрозуміли, чим СМ відрізняється від державного та комерційного.

Кульмінацією інтерактивної частини стала гра «Назвіть власника»: на екрані з'являлися логотипи 1+1, 5 каналу, СТБ,

ICTV, «Нікелодіону», «Української правди» — і щоразу поставало питання, кому насправді належить те чи інше медіа. Коли черга дійшла до Суспільного, відповідь виявилася несподіваною для багатьох: «Його власники — кожен із нас».

Не менш вразила особиста історія С.Остапи. Вона розповіла, як роками намагалася домогтися створення незалежного суспільного мовника: законопроекти з'являлись і зникали, перші спроби припали ще на часи президента В.Ющенка, але щоразу справа заходила в глухий кут. Переломним моментом стала зима 2013–2014 років. Коли на Майдані пролилася кров, Перший національний та «Інтер» мовчали, тоді як увесь світ показував події в прямому ефірі. «Я дала собі слово, що зроблю все можливе, аби за наші податки такого більше не було», — згадує вона. 17 квітня 2014 року закон про СМ, нарешті, було ухвалено.

Сьогодні Суспільне — не лише телебачення. Гості розповіли про «Суспільне Спорт», «Суспільне

Медіатеку» з унікальними відео й аудіозаписами від 1920-их рр. до сьогодні, дитячу платформу та Радіодиктант національної єдності, який зібрав понад 800 тисяч переглядів.

2424 матеріали Суспільного поширено 178 403 рази в ефірах 216 каналів — членів ЕВУ, а цифрові платформи налічують 16,4 млн підписок. Понад 166 працівників мовника нині служать у лавах ЗСУ. Окремо було представлено програму підтримки молодих журналістів імені Ірини Цибух, завдяки якій троє лауреатів отримали можливість стажування та створення власних матеріалів на «Суспільному Новини».

Наприкінці зустрічі студенти й викладачі поставили запитання — і С.Остапа відповідала на кожне охоче й докладно. Зустріч завершилася спільним фото — на пам'ять про розмову, яка, схоже, змусила багатьох інакше подивитися на те, що таке медіа й для кого вони існують.

Олександра Меденці,
студентка
відділення журналістики

Відійшла у вічність Тетяна Мальцева

Співчуваємо рідним та близьким Тетяни Мальцевої, провідної фахівчині відділу аспірантури та докторантури Ужгородського національного університету, життя якої обірвалося на 39 році. Хай душа спочиває в спокої. Світла пам'ять!

Ми є. І будемо

Щороку 15 липня Україна відзначає День державності – свято, яке нагадує про тисячолітню історію краї-

ни, що бере початок ще від Київської Русі.

В умовах затяжної війни День державності – не просто

календарна дата: українці і згадують історію, і щодня її творять, захищаючи право існувати як незалежна нація.

15 липня привітаймо одне одного й побажаймо миру, стійкості та наближення Перемоги. Наша держава варта

того, щоб її боронити.

Олександра Меденці,
студентка
відділення журналістики

Триптих основних зацікавлень Вікторії Кузьми

Серед істориків Ужгородського університету є чимало тих, які, крім історії, працюють і в інших напрямках – філософії, економіці, праві, державному управлінні, літературі... Колеги-ня, про котру хочу розповісти, є істориком, художником, а ще й педагогом. Ось такий у неї триптих. Ітиметься про Вікторію Кузьму – відмінника народної освіти, членкиню Національної спілки художників України, докторку філософії з історії. Багатогранність, вагомі успіхи в роботі, а також прийдешній ювілей спонукали взятися за перо й розповісти докладніше про колегу.

Вікторія народилася 20 липня 1976 р. в Ужгороді в родині Магдалини Йосипівни та Владислава Тиберійовича Цомпелів. Мати багато років працювала вчителькою англійської мови в загальноосвітніх школах сіл Дравці та Оноківці Ужгородського району, а батько все життя – у будівельній сфері. У родині також зростає молодша сестра Тетяна, яка сьогодні разом із чоловіком служить у лавах Збройних Сил України.

Середню освіту Вікторія здобула в Ужгородській загальноосвітній школі № 2. Ще в шкільні роки особливий інтерес виявляла до історії, літератури та малювання. Із великою вдячністю згадує вчителів – Людмилу Заломову (зарубіжна література), Юлія Тарця (хімія), Василя Куруца (біологія), які стали прикладом педагогічної майстерності, людяності та інтелігентності. Після завершення 9 класу в 1992 р. вступила до Ужгородського училища прикладного мистецтва ім. А. Ерделі на спеціальність «Художнє оформлення». Навчалася під керівництвом відомих закарпатських митців Антона Ковача, Василя Романа, Надії Дідик, Павла Балли та інших. Особливий вплив на формування світогляду мав курс історії світової культури Олени Чернеги-Балли.

У 1996 р. Вікторія закінчила училище, а в 2004-ому здобула вищу освіту на історичному факультеті УжНУ. Згодом продовжила навчання в аспірантурі.

Педагогічну роботу розпочала ще студенткою училища. Почала працювати на посаді керівника гуртка Закарпатського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді. Згодом трудилася методистом (1996–1998), завідувачем організаційно-масового відділу (1998–2001) і з 2001 р. – заступником директора установи.

Важливим етапом професійної діяльності стало керування Закарпатським територіальним відділенням Малої академії наук України, яке очолювала впродовж 2001–2011 років. За цей період в області було створено 16 філій Малої академії наук, налагоджено співпрацю з вищими навчальними закладами краю, сформовано систему роботи наукових відділень і професійних комісій з участю викладачів УжНУ. Завдяки цій діяльності Закарпатське територіальне відділення МАН стабільно входило до

числа найкращих в Україні, посідаючи 12–15 місця серед 24 територіальних відділень.

Паралельно Вікторія Владиславівна була організатором численних освітніх та творчих заходів, серед яких – обласний конкурс «Космічні фантазії», виставка декоративно-прикладного мистецтва «Закарпатські самоцвіти», Всеукраїнський осінній колоквиум школярів «Космос. Людина. Духовність» та інші.

У 2011 р. фахівчиною перевели на посаду заступника директора з навчально-методичної роботи згаданого Центру. У цей період започаткувала видання підсумкової газети «Технічний калейдоскоп» та стала її редактором. Вагомим науково-методичним доробком Вікторії Владиславівни став навчально-методичний посібник «Розвиток та удосконалення науково-технічної творчості в системі позашкільної освіти Закарпаття», виданий у 2015 р. У праці авторка дослідила історію розвитку науково-технічної творчості в системі позашкільної освіти України та Закарпаття, проаналізувала основні напрями реформування галузі, окреслила проблеми й перспективи розвитку. Значну увагу приділено впровадженню інноваційних методів роботи, а також рекомендаціям щодо вдосконалення діяльності позашкільних закладів освіти.

У 2016 р. Вікторія Владиславівна перемогла на другому етапі Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності педагогічних працівників позашкільних закладів «Джерело творчості» у номінації «Керівник гуртка декоративно-ужиткового мистецтва».

Того ж року розпочався новий етап професійної діяльності – робота в УжНУ. Із вересня працює старшим викладачем кафедри Стародавнього світу та Середніх віків, перейменованої в січні 2022 р. на кафедру історії Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби. Таким чином, понад 30 років Вікторія Владиславівна пов'язана з педагогічною роботою. Студентам факультету історії та міжнародних відносин УжНУ викладає різні дисципліни, серед яких – «Основи музеєзнавства», «Фондова та науково-дослідна робота в музеях», «Культура народів Центральної Європи (доби Середньовіччя)», «Релігія та церква Центральної Європи», «Історія становлення світових релігій та їх трансформація в сучасному світі», «Історія християнізації народів Центральної Європи», «Релігійні конфлікти в історичному просторі» тощо. Колеги-ня добре готується до кожної зустрічі зі студентами: шукає літературу, працює зі збірниками джерел, підбирає питання... Наголошує, що треба вчитися все життя, аби не відстати. Методично правильно проводить консультації, приймає заліки та

іспити, успішно керує курсовими, бакалаврськими й дипломними роботами. Наставницю люблять студенти, поважають колеги та керівництво вишу.

А ще додам, що викладачка забезпечила свої курси навчально-методичними комплексами, де є все: опис, програма та структура дисципліни, теми лекційних і семінарських занять, самостійна робота, методи навчання й контролю, перелік питань, які вносять на залік чи іспит, рекомендована література тощо.

Вікторія Владиславівна добре відома і як історик-ня. Вона закінчила аспірантуру (2022), де під керівництвом завідувача кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби, доцента Ігоря Ліхтея працювала над темою «Розвиток музейної справи на Закарпатті у ХХ ст.». Найперше ознайомилася із джерелами. Для цього наполегливо працювала в Державному архіві Закарпатської області, музейних фондах та науковій бібліотеці університету. Також докладно висвітлила питання методології дослідження.

У наступному розділі «Становлення крайового музейництва у першій половині ХХ ст.» дисертантка розкрила передумови розвитку музейної діяльності на Закарпатті, охарактеризувала колекцію старожитностей Тиводара Легоцького й створення музею в Мукачеві, а також колекцію братів Елеміра та Єнева Зотлукалів, згадала й про музейну діяльність культурно-освітніх установ («Просвіти», «Общества им. А. Духовича» та інших), створення та діяльність Краєвого (Земського) музею в Ужгороді, організацію народно-мистецьких виставок та діяльність Етнографічного товариства Підкарпатської Русі тощо.

У третьому розділі «Розвиток музейної справи на Закарпатті за радянської влади (середина 40-х–90-х років)» увагу історик-ня приділила питанню діяльності Закарпатського краєзнавчого музею та його філіалів. Окреме питання – створення громадського музейного будівництва (в селах Великий Бичків, Великий Лучки, Дравці, Новоселиця, Велика Копаня, Дулово, Чорний Потік, Петрово, Арданово та інші). Колеги-ня зосередилася на створенні та функціонуванні Закарпатського обласного художнього музею імені Йосипа Бокшая. Охарактеризувала процес формування та роботи Закарпатського обласного музею народної архітектури і побуту. Порушила питання діяльності музеїв історико-етнографічного спрямування в селах Закарпаття (Антонівка, Зубівка, Осій, Довге, Тернове, Нересниця, Горінчево, Щербівці тощо).

Із метою апробації результатів наукових пошуків неодноразово виступала на наукових конференціях. Доповідала про написання дисертаційного дослідження на кафедрі. Публікувала статті й повідомлення у фахових часописах та збірниках. До захисту мала 22 публі-

кації. Логічним наслідком наукових пошуків Вікторії Кузьми став успішний захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії з історії та археології на засіданні спеціалізованої вченої ради УжНУ 22 лютого 2024 року.

Зрозуміло, що й після захисту дисертації колега успішно продовжує вивчати музейну справу на Закарпатті. Кожного року з'являються нові публікації у фахових виданнях.

Поряд із науково-педагогічною діяльністю важливе місце в її житті посідає мистецтво. Ще під час навчання в училищі сформувалося зацікавлення декоративно-прикладним напрямком, яке згодом переросло в професійну творчу діяльність.

У 2011 році В.Кузьму було прийнято до Закарпатської організації Національної спілки художників України. У 2016-ому відбулася перша персональна виставка «Медитації на склі», яка стала важливою подією в культурному житті краю. У 2017 р. художниця стала переможницею обласної виставки-конкурсу «Графічне Закарпаття». За роки творчої діяльності було відкрито понад десять персональних виставок в Україні та за кордоном, зокрема в Польщі й Словаччині. Упродовж останнього року відбулися дві персональні виставки у Виноградіві та Хусті.

В.Кузьма працює в різних жанрах декоративно-прикладного мистецтва, однак найповніше розкрилася в живописі на склі. Саме в цій складній та витонченій техніці виробила власний творчий почерк і створила низку знакових творів. Серед відомих робіт художниці: «Гармонія», «Великдень» (2001), «Життя», «У танці», «Храм душі» (2010), «Давний мотив», «Заспіваймо собі», «Літо», «Лісові мандри», «На Великдень», «Біль», «Берегиня» (2011), «Діалог» (2012), «У роздумах», «Богородиця з дитятком», «Сонячність» (2013), «Нічні мандри», «Відверто», «Писанкові мотиви» (2024), «Діва з дитятком», «Осіні бавки», «Трояндовий настрій», «Іриси», «Вечірні цвітіння», «До Тебе линею, в Тобі радієм» (2025), «Троянда», «Вишневий вечір», «У лілеях» (усі – 2026).

У 2022 р. В.Кузьму обрано головою секції декоративно-прикладного мистецтва Закарпатської організації Національної спілки художників України. Із перших днів війни художниця активно долучилася до мистецьких та волонтерських ініціатив, спрямованих на підтримку українських військових і допомогу постраждалим. У квітні 2022-ого стала учасницею благодійної виставки-аукціону в галереї «Ужгород». Того ж року долучилася до мистецького проекту «Антидот», у межах якого закарпатські художники розписали десятки військових шоломів. У травні 2023 р. Вікторія взяла участь у ще одній благодійній виставці-аукціоні в Ужгороді. Кошти від реалізації цих мистецьких

об'єктів були передані на підтримку українських захисників.

Значною подією стала й ретроспективна виставка в Генеральному консульстві Словацької Республіки в Ужгороді, організована до Дня захисту дітей. У межах заходу художниця провела майстер-клас «Діти за мир», поєднавши творчість із гуманітарною та виховною місіями.

Ювілярка щаслива в сімейному житті. Чоловік Борис Кузьма – народний художник України, член кореспондент Національної академії мистецтв України, голова Закарпатської організації Національної спілки художників України, доцент кафедри дизайну Закарпатської академії мистецтв. Тобто обидва члени подружжя – люди творчі, допомагають одне одному, в родині панує затишок. Дочка Ельвіра закінчила будівельний факультет Кошицького технічного університету. Захистила дисертацію й здобула ступінь доктора філософії. Працює в Братиславі в будівельній компанії. Син Борис закінчив 10 клас в Ужгородському ліцеї імені Тараса Шевченка. Про плани поки нікому не говорить.

Наполеглива й творча праця В.Кузьми була помічена, частково відзначена. Вікторії присвоєно звання «Відмінник освіти України» (1999), її нагороджено нагрудним знаком «Софія Русова» (2007). Крім того, грамотою (1998) і подякою (2008) Міністерства освіти і науки України. Має грамоти Закарпатської обласної ради (2016) та обласної державної адміністрації (2006, 2007, 2008, 2016), подяку обласної держадміністрації (2019). Двічі лауреатка обласної премії імені Йосипа Бокшая та Адальберта Ерделі (2013, 2025).

До ювілею Вікторія Кузьма підійшла з вагомими здобутками. Але це – проміжний фініш. Попереду чекає реалізація нових планів. Тому ми бажаємо високошанованій колезі доброго карпатського здоров'я, невичерпної енергії, родинного щастя, радості, мирного неба, нових досліджень у царині історії, педагогіки та образотворчого мистецтва!

Микола Олашин,
кандидат історичних наук

Про досягнення в міжнародній діяльності говорили на вченій раді

24 червня відбулося чергове засідання вченої ради УжНУ. Традиційно розпочали з привітання іменинників та вручили почесні грамоти, подяки Міністерства освіти і науки України, Закарпатської обласної військової адміністрації та Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОВА, дипломи доктора філософії. Зокрема, наш виш отримав подяку від МОН України за найбільший обсяг залучених коштів за програмою «Еразмус+» у 2025 році.

Із доповіддю про міжнародну діяльність УжНУ виступила проректорка з науково-педагогічної роботи, професорка Мирослава Лендшел. Так, відділ міжнародних зв'язків

складається з трьох секторів: міжнародного співробітництва та дипломатичного протоколу, академічної мобільності та міжнародних рейтингів, міжнародних проектів та грантової діяльності. Наразі університет має понад 150 закордонних партнерів (близько 15 нових угод щороку). Найактивніша співпраця – з університетами Словаччини, Польщі, Чехії, Угорщини, Румунії, Хорватії, Італії, Великої Британії. УжНУ є членом багатьох асоціацій та альянсів: Twinning «UK-Ukraine university twinning scheme», ALINKO, BUP тощо. У 2025 р. відбулося 921 відрядження (36 % – стажування, 25 % – конференції, 20 % – обмін до-

свідом, 19 % – навчання). Це – рекордний показник в історії вишу (зростання на 37 % порівняно з 2024 р.) Крім того, за період із 2014-ого налічується 755 мобільностей «Еразмус+».

Також йшлося про міжнародні проекти: із 2014 р. реалізували вже 61. Сума залучених коштів упродовж 2024–2026 років становить € 1424576.

Далі перейшли до атестаційних справ. Учене звання професора здобули Михайло Повідайчик (кафедра кібернетики і прикладної математики) та Маріан Токар (соціології та соціальної роботи); доцента – Юлія Литвак (анатомії людини та гістології), Ольга Олексик (факультетської терапії), Павло Петах (біохімії та

фармакології), Ірина Храмцова (сімейної медицини та амбулаторної допомоги); старшого дослідника – Василь Вакульчак (інформатики та фізико-математичних дисциплін). Відповідно до голосування, професора Володимира Смоланку було висунуто на вакансію члена-кореспондента Національної академії медичних наук України зі спеціальності «Нейрохірургія» з відділення з клінічної медицини.

Насамкінець розглянули питання про встановлення лімітів стипендіатів для призначення академічних стипендій на липень–серпень 2026 р. та І семестр 2026/2027 н. р.; затвердили кандидатури на призначення іменних стипендій студентам

за результатами літньої сесії на І семестр 2026/2027 н. р.; Зміни до Правил прийому на навчання до УжНУ в 2026 р.; програми навчальної дисципліни «Основи національного спротиву»; вивели зі структури інформаційно-обчислювального центру відділ ЄДЕБО; обговорили проведення університетського конкурсу «Краща монографія за 2025 рік»; створення в структурі географічного факультету підрозділів та затвердження положень; спеціалізованих учених рад із метою присудження ступеня доктора філософії; рекомендували до друку та опублікування окремі видання...

Софія Скиба,
«Погляд»

Світлій пам'яті вченого, винахідника, педагога й наставника

Професорові Іванові Опачку було 675 років

Саме цього року могло б виповнитися 75 відомому вченому, педагогові, винахіднику, наставникові, організатору, багаторічному завідувачеві кафедри спочатку промислової електроніки, а пізніше електронних систем УжНУ, професорові Івану Опачкові, людині багатогранній, яка любила життя, завжди була зразком шляхетності в стосунках з іншими, високої інтелігентності, порядності, закоханості в роботу, друзів та сім'ю.

Швидкоплинний час, на жаль; і так сталося, що минуло п'ять літ, як унаслідок хвороби 8 квітня 2021-ого на 71 році Іван Іванович пішов від нас. Ця втрата стає дедалі відчутнішою.

І.Опачко народився в Берегові 11 березня 1951 р. в родині винороба-технолога Івана Юрійовича (одного з творців знаної на весь світ «Троянди Закарпаття») та педагога Маргарети Омелянівни, яка майже все життя навчала математики в міській угорській школі. Іван Іванович завжди тепло згадував своїх батьків, котрі робили все для того, щоб виховати сина доброю людиною.

Мое життя якимось дивним чином постійно тісно перепліталось з І.Опачком. Він жив на вулиці Івана Франка, я теж. Коли я пішов у школу, він уже закінчував 10 клас. У подальшому Іван Іванович працював на фізичному факультеті в УжДУ, а я почав там працювати. У 1993-ому я перейшов на інженерно-технічний факультет. Через кілька років на ІТФ перейшов і мій земляк. Саме там ми зблизилися настільки, що стали не лише колегами, а й друзями. Я іноді навіть жартував, що наша різниця у віці, якщо перерахувати у відсотках, стає дедалі меншою і, дасть Бог, стане нескінченно малою.

Іван Іванович вже в школі звертав на себе увагу як винахідливий, наполегливий, неординарний учень, який, починаючи із 6 класу, постійно мав призові місця на обласних олімпіадах із фізики та математики. А завершивши в 1972 р. Ужгородський держуніверситет із відзнакою, послідовно навчався й працював аспірантом, науковим співробітником, провідним науковим співробітником, доцентом, професором і завідувачем кафедри електронних систем.

У 1975-ому Іван Іванович за-

початкував лазерно-плазмові дослідження в УжДУ. Наступного року керівництво університету доручило молодому науковцеві надзвичайно відповідальну роботу: організувати лабораторію з вивчення взаємодії лазерного випромінювання з поверхнею твердого тіла, створити перший в УжДУ лазер на парах міді, а на базі цього лазера – лазерний мікроскоп. Із завданням Іван Іванович упорався. Керував роботою творчого наукового колективу з розробки пристроїв квантової електроніки, і як приклад, пристрою для зовнішньої (без виходу за межі космічного апарату) очистки ілюмінаторів супутників. Крім цього, І.Опачко понад 30 років був відповідальним виконавцем, а пізніше й керівником комплексних кафедральних наукових тем. У 2004-ому проєкт Івана Івановича «Детектор корпускулярних потоків» став переможцем конкурсу Національного космічного агентства України «Український молодіжний супутник».

У 1979 році в Інституті фізики АН УРСР мій старший колега захистив кандидатську дисертацію «Дослідження іонізованих компонент лазерної плазми та їх використання у фізичних експериментах» під керівництвом професора І.Запісочного, а в 1998 р. – дисертацію доктора фізико-математичних наук в інституті фізики НАН України «Фізика утворення заряджених і нейтральних компонент лазерної плазми та їх взаємодія з поверхнею твердого тіла», присвятивши її як подяку професорам Людвигу Шимону та Іванові Запісочному.

Набутий досвід наукової ро-

боти дав змогу розкритися й педагогічному талантові І.Опачка. Багато зі студентів та аспірантів, молодих і досвідчених викладачів дотепер згадують його як відповідального керівника й доброзичливу людину. Він, здається, не міг нікого образити, хоч у розмовах між нами міг дати нищівну оцінку окремим агресивним натурам – таким, які можуть і «грати перегризти».

Іван Іванович майстерно викладав курси фізики та технічних дисциплін, поєднуючи педагогічний талант із глибокою ерудицією. Під керівництвом науковця успішно захищено три кандидатські дисертації. Іван Іванович був керівником Української молодіжної експедиції «Сузір'я», багаторічним членом оргкомітетів міжнародних молодіжних конференцій «Людина і космос», постійним членом оргкомітетів усеукраїнських колоквиумів «Космос. Людина. Духовність», членом редколегії міжнародного журналу «Manufacturing engineering» (Словаччина).

За 10 років спільної наукової роботи Іван Іванович тільки зі мною (не враховуючи інших співавторів) отримав 41 патент на винахід. Фактично в цей період удалося організувати симбіоз винахідництва. Коли при зустрічі хтось із нас пропонував ідею заявки на патент, інший одразу її починав розвивати й замість одного патенту, як, до прикладу, на новітній матеріал, виникало чимало інших патентів на спосіб, конструкцію...

Завдяки широті кругозору, глибині знань Івана Івановича, його аналітичному баченню суті та багатому експериментальному досвідові ми спільно опублікували по-

над п'ятдесят наукових праць. Вони охоплювали дослідження саморозповсюджувального високотемпературного синтезу (СВС) матеріалів і технологій; розробку магніторезонансного ідентифікатора для виявлення об'єктів під поверхнею землі; способу експериментального вимірювання властивостей матеріалу при криогенних температурах; способу надання вимушеної обертової швидкості колесам шасі літального апарата; спеціального пристрою й способу спалювання паливних газів; пристрою для очищення, збирання та складування електростатично заряджених матеріалів; пристрою для декоративного підсвічування об'єктів; способу підвищення ефективності спалювання паливних сумішей; пристрою для ремонту трубних конструкцій; пристрою й способу визначення викривлення хребта людини; газоакустичного способу запобігання підпалювання паливної газової суміші; способу запобігання несанкціонованому вибухові при пожежі в ізолюваному приміщенні; способу дистанційного виведення з ладу обладнання електронної техніки та багато іншого. Цей неповний перелік яскраво засвідчує багатогранність наукових інтересів і напрямів досліджень Івана Івановича. Його наукова спадщина вражає: понад двісті опублікованих праць і більш ніж п'ятдесят патентів на винаходи засвідчують невтомний пошук і творчий потенціал автора.

І.Опачко був нагороджений багатьма грамотами й подяками на міжнародних і вітчизняних конференціях, став заслуженим діячем науки й техніки Украї-

ни, членом зовнішньої колегії АН Угорщини, академіком Академії інженерних наук України (відділення приладобудування), віцепрезидентом Закарпатського регіонального відділення Малої академії наук. Також представляв наукові досягнення не тільки в Україні, а й у Литві, Грузії, Польщі, Угорщині, Німеччині, Румунії, інших країнах.

Особливу втіху для душі й серця колега мав від сім'ї. Іван Іванович дуже любив дружину Магдаліну Василівну – помічницю в багатьох скрутних життєвих моментах, а також синів – Адріана й Іванка.

І.Опачко був чудовим чоловіком, батьком, колегою й другом. Світла пам'ять про добру людину, товариша, ученого та педагога назавжди залишиться в нашій пам'яті. Згадуємо його як великого Вчителя, Науковця, Батька, Людину.

На фото: при врученні диплома за кращий винахід року в Україні в Києві Іван Іванович спільно з Ю.Жигуцем, співавтором винаходу; І. Опачко консультує колег у лабораторії кафедри електронних систем УжНУ; диплом за кращий винахід в Україні.

Юрій Жигуц, завідувач кафедри технологій машинобудування, професор, доктор технічних наук, заслужений винахідник України, академік АІН України, дійсний член зовнішньої колегії АН Угорщини, заступник голови науково-технічної ради МОН України «Енергетика і енергоефективність», член Національного комітету України з теоретичної та прикладної механіки

Будують навіть під час війни... Сьогодні – День архітектури України

Щороку 1 липня Україна відзначає День архітектури. Покликаний нагадати: красиві міста й затишні вулиці не з'являються самі: за ними – чиясь праця, талант.

Українська архітектура ди-

вує різноманіттям. Давні церкви часів Київської Русі, дерев'яні храми Карпат, які ввійшли до списку ЮНЕСКО. Пишне бароко Києва та Львова. Австрійські будівлі Ужгорода й Чернівців, які досі прикраша-

ють ці міста. Конструктивістські квартали Харкова – один із найбільших таких ансамблів у світі. Кожен куточок країни має неповторне обличчя.

Зараз те обличчя доводиться захищати. Російські удари

руйнують будівлі, пам'ятки, цілі квартали. Але архітектори продовжують працювати: фіксують втрати, відновлюють пошкоджене й уже думають про те, якою буде Україна після перемоги.

Тож вітаємо всіх причет-

них до цієї професії! Дякуємо за красу навколо нас і віримо: найкращі будівлі України – ще попереду.

Олександра Меденці,
студентка
відділення журналістики

Мій тато – мій герой

21 червня в Україні – День батька. У цей день я хочу розповісти не просто про любов до найріднішої людини, а про те, як війна випробувала, зміцнила й зробила наш із татом зв'язок по-справжньому незламним.

Із дитинства я – «татова доця». Він був і залишається людиною, на котру я завжди могла поклатися. Він той, хто ніколи не образить мене, а навпаки: захистить, приголубить, підтримає. У його очах я завжди найкраща. Упевненість у ньому дає мені відчуття абсолютної безпеки в цьому світі.

...Було 8 березня 2022 року. Ми з мамою снідали, коли тата не було вдома. Я подумала, що він, як завжди, пішов за квітами чи подарунком для своїх дівчаток. Коли пролунав стукіт у двері, відразу радісно побігла відчиняти. Батько стояв із квітами, обійняв, поцілував та привітав нас, але в його очах я побачила краплю суму. Сказав, що йому вже час бігти в справах. Того ж вечора за

вечерею розповів те, чого не очікувала почути: «Іду добровольцем». Серце ніби зупинилось. У цей момент мене наче уразило струмом. Дуже плакала, адже розуміла: війна може принести найгірше – смерть.

Ближче до ночі трохи заспокоїлася. Почала переконувати себе, що все буде добре й це лише на 2–3 тижні. Та одна фраза розбила щент: «Сфотографуй мене собі на пам'ять, бо хто знає, що може статися». Ці слова пам'ятатиму все життя.

Згодом ми з мамою вимушено виїхали за кордон. Відстань у тисячі кілометрів зробила життя ще болючішим. Іноді вдавалося поговорити телефоном, коли в тата був зв'язок. А потім бригада пішла на визволення Херсона – і більше місяця не надходило жодної звістки. Я плакала безперестанку, але продовжувала вірити, що живий. І ось одного дня прийшло коротке повідомлення: «Усе добре, ++». Була на сьомому небі від щастя. Відразу почала телефону-

вати. На щастя, із татом усе було гаразд. Я лише бачила втомлені очі, які дивилися на мене, і щирі, ледь помітні усмішки.

...Минуло три роки, відколи ми не бачилися. За цей час змінилась я, змінився й батько. Коли повернулася в Україну, нарешті, відбулася довгоочікувана зустріч. Зустрілися на вулиці. Мені стало байдуже на всіх навколо – просто плакала, обіймала тата. Я бачила його сльози. У ту мить серце розколювалося від болю й від величезної любові одночасно. Знову почула те, чого не чула давно: «Люблю тебе, моя кицю».

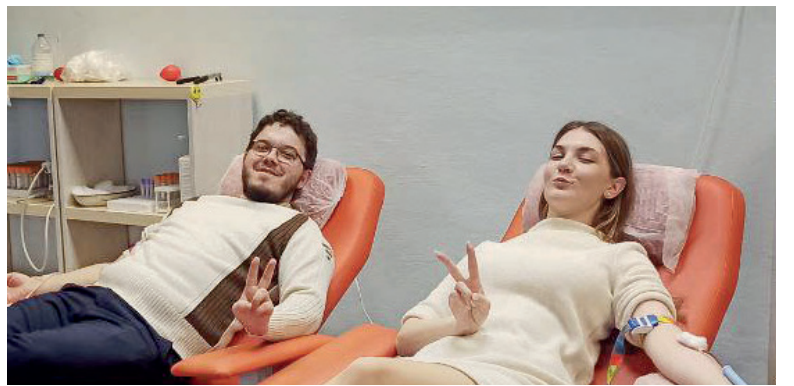
За три роки повністю зрозуміла, що значить «татова доця». Ми схожі характером, звичками, почуттям гумору й навіть ходом. Батько досі називає мене «кицюнею», а я його – своїм найкращим татом. Безмежно вдячна йому за те, що він захищав і захищає моє життя, за те, що навіть на фронті думає про нас із мамою.

Зараз ми знову в різних областях України. І це ранить моє серце, бо я дуже хочу проводити з татом більше часу. Але такі наші реалії сьогодні. Щодня дякую Богові за те, що живий і за те, що ми можемо хоч чути й бачити одне одного за допомогою відеозв'язку.

Тату, дякую тобі за все. За твою мужність, за твою любов, за те, що ти є. У День батька хочу, щоб ти знав: ти не просто мій тато. Ти мій герой, моя опора й найбільша любов у житті. Пишаюся тобою щодня.

Дар'я Ванжа,
студентка
відділення журналістики

Добра справа, яка рятує життя

14 червня відзначали Всесвітній день донора крові – дату, покликану вшанувати людей, які безоплатно здають кров, та нагадати про важливість добровільного донорства. Особливо актуальним питання донорства є сьогодні, в умовах війни, коли потреба в донорській крові залишається високою.

Серед тих, хто долучається до цієї важливої справи, є й студенти Ужгородського національного університету. Студент 2 курсу магістратури факультету математики та цифрових технологій Станіслав Скорондяк уже двічі ставав донором крові.

Вперше юнак долучився до донорства в грудні минулого року. Тоді Станіслав дізнався про термінову необхідність у донорах для знайомої студентки, яка потрапила до лікарні та потребувала допомоги.

«Голова профбюро філологічного факультету Христина Ігнат шукала донорів, тому я вирішив допомогти. Також за телефонував завідувачу кафедри кібернетики і прикладної математики Павлу Мулесі, який радо відгукнувся. Разом ми по-

їхали до центру переливання крові, де я вперше став донором», – розповідає студент.

Удруге Станіслав здав кров у березні під час акції «День донора», яка тривала в молодіжному центрі «YouthHub». За словами студента, перед донорством він не відчував страху чи сумнівів. Навпаки, надихала можливість зробити добру справу та допомогти тим, хто цього потребує.

«Було радісно від того, що ми робимо щось корисне для інших», – зазначає Станіслав. Студент планує й надалі долучатися до донорства, коли матиме таку можливість. Його історія є прикладом того, як небайдужість і готовність допомогти можуть стати важливим внеском у порятunek людських життів.

Донорство крові залишається одним із найпростіших способів допомогти тим, хто потребує підтримки. Кожна донорська кров рятує життя, а тому участь у донорському русі є виявом відповідальності та людяності.

Анастасія Гапачило,
студентка
відділення журналістики

Підкорення Говерли: студентська практика, що запам'ятається надовго

Говерла є найвищою точкою України та однією з найвпізнаваніших символів Карпат. Її висота становить 2061 метр над рівнем моря, а розташована на межі Івано-Франківської й Закарпатської областей. Щороку це місце приваблює тисячі туристів, які мріють побачити красу українських гір власними очима. Вершину в межах навчальної практики підкорила й другокурсниця – Андріана Бігар (освітня програма «Середня освіта. Географія»).

На географічному факультеті практичні заняття часто виходять за межі аудиторій і відбуваються безпосередньо серед природних об'єктів. Цього разу в рамках дисциплін «Геологія» та «Ґрунтознавство» студенти вирушили до Українських Карпат.

Подорож поєднувала навчальну та дослідницьку складові. Студенти відвідали Музей екології гір та історії природокористування в Українських Карпатах, досліджували ліси Карпатського біосферного заповідника та побували на березі річки Тиса. Основною метою поїздки було не лише сходжен-

ня на Говерлу, а й безпосереднє ознайомлення з природними об'єктами Карпатського регіону.

Для більшості студентів подорож стала першим серйозним досвідом перебування в горах. За словами Андріани, перед сходженням на Говерлу слід пройти своєрідну підготовку: за два дні до основного маршруту піднялися на меншу висоту, щоб перевірити готовність до складнішого випробування: «Раніше ми не подорожували в горах. За два дні до подорожі на Говерлу ми піднялися на висоту 500 метрів, щоб перевірити, чи зможемо піднятися на всі 2061 метри та підкорити найвищу точку України».

Попри побоювання, початок маршруту виявився легшим, ніж очікувалося. Найбільше випробування чекало вже майже біля вершини: «Загалом підйом тривав близько години. Ми думали, що буде крутий схил, але виявилось: не важко, просто потрібен час, щоб піднятися. Однак на останніх 200 метрах зустріли великі кам'яні брили, де вже стало складно й ми потроху почали стомлюватися. Попри це, усе ж змогли», – радо згадує дівчина.

Студенти не лише милувалися неймовірними краєвидами, а й спостерігали за життям туристів. Просто посеред гір були намети, де мандрівники відпочивали, набиралися сил і готувалися до подальшого маршруту.

Найемоційнішим моментом подорожі стало досягнення вершини. Саме тоді молодь відчула справжню радість: «Приємно відчувати, що ми підкорили найвищу гору України. На вершині втома від тривалого підйому геть зникла й з'явилося відчуття єдності з природою, а гарні краєвиди Карпат стали своєрідною винагородою за докладені зусилля. Уважаю, що такі миті як ніколи надихають і мотивують до нових відкриттів. Була дуже цікава і захоплива подорож», – ділиться враженнями студентка.

Під час мандрівки стали в пригоді знання про шкалу Манселла для визначення характеристик ґрунтів, а також знання про гірські породи та їхню класифікацію. Крім навчального досвіду, поїздка допомогла студентам краще пізнати одне одного та зміцнити дружні стосунки.

Тим, хто лише мріє підко-

рити Говерлу, Андріана радить відповідально поставитися до підготовки: переконатися, що немає проблем зі здоров'ям (серцеві хвороби чи тиск), узяти із собою теплий одяг, зручне взуття та дощовик, адже будь-який маршрут потребує підготовки, витривалості й готовності до мінливої гірської погоди.

Загалом сходження на Говерлу для дівчини стало не лише частиною навчальної практики, а й незабутнім досвідом, який поєднав нові знання, командну роботу, пізнання краси Українських Карпат та незабутні емоції.

Ангеліна Гіresh,
студентка
відділення журналістики

У фокусі – людина, у серці – суспільство

Три десятиліття найлюдянішої кафедри УжНУ

Кафедра соціології та соціальної роботи факультету суспільних наук відзначила 30-річчя. Із нагоди ювілею організували зустріч викладачів, студентів, випускників та партнерів. Згадували історію створення підрозділу та його становлення.

Із вітальними словами виступили завідувач кафедри, доцент Дмитро Афанасьєв, проректорка з науково-

педагогічної роботи, професорка Мирослава Лендбель, декан ФСН, доцент Василь Левкулич, а також багаторічний очільник кафедри, професор Федір Шандор.

До вітань долучилися й партнери кафедри та її колишні викладачі. Під час святкування відбулася презентація колективної монографії «Суспільство в умовах змін: соціологічне осмислення та практи-

ки соціальної підтримки», яку представив один з упорядників видання, професор Маріан Токар. У монографії розглянуто актуальні соціальні виклики, суспільні трансформації та практики підтримки населення в умовах сучасних змін.

Однією з ключових подій ювілею стала презентація документального фільму «Серед людей і для людей», присвяченого історії кафе-

ри, її викладачам, студентам, випускникам і партнерам, режисеркою якого є професорка кафедри Галина Шумицька.

«Найбільшим досягненням підрозділу за тридцять років його діяльності є успішне виконання головної місії – служіння людям через підготовку нових поколінь соціальних працівників і соціологів. Саме вони в умовах динамічних суспільних змін стають надійною опорою

соціального розвитку держави та громадянського суспільства. Ця місія продовжує жити в діяльності випускників кафедри, котрі працюють задля добробуту громад, захисту вразливих категорій населення та утвердження гуманістичних цінностей у сучасному суспільстві», – зазначив М.Токар.

Марія Смерека,
студентка
відділення журналістики

Перший пішов!

На кафедрі журналістики – історичний захист бакалаврів-міжнародників

Невмиовно швидко пролетіли чотири роки навчання, сповнені нових знань, викликів, професійних відкриттів та незабутніх моментів. Десятки написаних матеріалів, безсонні ночі над дослідженнями та хвилювання перед виступами. Тепер усе це залишилося позаду, поступившись місцем заслуженим результатам та новому етапові в житті.

Із 22 до 24 червня на кафедрі журналістики Ужгородського національного університету відбувалися захисти кваліфікаційних робіт бакалаврів денної та заочної форм навчання. Цьогоріч дипломні роботи представили 25 випускників освітніх програм «Журналістика», «Міжнародна журналістика» і «Реклама та зв'язки з громадськістю».

Очолила екзаменаційні комісії Зоряна Галаджун – доцентка, завідувачка кафедри журналістики та засобів масової комунікації Національного університету «Львівська політехніка». До складу комісії також увійшли декан філологічного факультету, професор Юрій Бідзіля й доценти кафедри журналістики: завідувач Євген Соломін, Ганна Гецько, Олесь Барчан, Володимир Тарасюк, Наталія Толочко, Ярослава Шебештян, Галина Шаповалова, Василь Шаркань.

Особливою подією став перший випуск студентів освітньої програми «Міжнародна журналістика». Чотири роки тому ці здобувачі фаху стали першими, хто її обрав, а сьо-

годні успішно завершили навчання, представивши власні дослідження й творчі проекти. Майбутні фахівці презентували кваліфікаційні роботи, присвячені актуальним питанням комунікації, українського медіапростору та формування образу України у світі.

За словами завідувача кафедри журналістики Є.Соломіна, усі захисти – успішні. З 25 цьогорічних випускників лише троє отримали четвірки, усі решта – на відмінно. «Половину дипломних робіт становили творчі проекти. Це були документальні фільми, журнали, сайти, тобто дуже різноманітні

роботи. Ми намагалися обирати такі теми проектів, щоб студенти працювали над ними із задоволенням, займалися тим, що їм справді цікаво. Саме тому зараз маємо такі позитивні результати», – наголосив керівник.

Враженнями після захисту поділилася випускниця Тетяна Тарасюк (освітня програма «Міжнародна журналістика»): «Перед захистом дуже переживала. Але розуміла, що за плечима величезна робота, я старанно працювала. І це заспокоювало. Емоції після захисту – чудові! Буду сумувати за нашими парами, адже стільки цікавого було, що, насправді, важко виокре-

мити щось... «Інфомиска» точно назавжди залишиться в серці».

Своєю чергою, випускниця Юлія Філіп (освітня програма «Реклама та зв'язки з громадськістю») зізналася: «Коли я вже вийшла за кафедру, хвилювання ніби зникло – я радо представити свою частину роботи. Бувало, що в процесі навіть плакала, бо проект «Стижке покоління» залишив глибокий слід у пам'яті та на душі. Кафедра журналістики подарувала безліч чудових емоцій і спогадів. Тут я знайшла друзів, із якими навчання стало незабутнім. Також із великою вдячністю згадуватиму кожного викладача, котрий допоміг мені стати тією,

ким я є тепер. Зараз відчуваю полегшення, але водночас і сум, що цей етап життя завершився».

Випускниця Катерина Жеребак (освітня програма «Журналістика») теж поки важко усвідомлює завершення студентства: «Навіть після захисту не одразу розумієш, що чотири роки промайнули дуже швидко. Найскладніше під час підготовки дипломного проекту було знаходити компроміси в командній роботі, а найцікавіше – працювати над практичною частиною та створювати персонажів. Найбільше зі студентських років мені запам'ятаються теплі стосунки з викладачами, життя в гуртожитку та люди, які стали важливою частиною життя».

Підсумовуючи захист, З.Галаджун зазначила: «Дуже тішуся, що маю змогу бути присутньою та послухати роботи, зокрема першого випуску міжнародних журналістів. Усі проекти – чудові! Студенти – прекрасні! Це – перша риска, і вона успішна. Вітаю й колег, які змогли підготувати таких фахівців. Упевнена: скоро ми побачимо їх в українських і закордонних медіа».

Тож цьогорічний захист став не лише підсумком для випускників, а й важливою сторінкою в історії кафедри. У молодих фахівців тепер – новий етап у житті. Попереду перші професійні виклики та можливість реалізувати себе в медіасфері.

Ангеліна Гіреш,
студентка
відділення журналістики
Фото Марії Семенченко

На ФМЦТ триває створення сучасного місця для студентів

На факультеті математики та цифрових технологій невдовзі з'явиться новий сучасний простір. Його появу ініціювали активні студенти, зокрема представники самоврядування, які прагнули облаштувати комфортне місце для відпочинку, спілкування та проведення часу між парами.

Ідея виникла ще торік, восени. У жовтні молодь узяла участь у конкурсі проектів від молодіжного центру «YouthHub» з ініціативи «MeetPoint» у межах програми «Молодіжна участь та політика: посилення залучення молоді, врядування, бюджетування та розвитку життєвих навичок у Львівській, Волинській та Закарпатській областях», яку втілює ГО «Молодіжна платформа» за сприяння ЮНІСЕФ та за фінансової підтримки Уряду

Німеччини через тамтешній державний банк розвитку KfW.

Студенти факультету математики та цифрових технологій презентували концепцію сучасного й атмосферного місця для молоді й отримали

позитивні відгуки від журі. У результаті команда стала переможцем конкурсу та виборола грант на 25 тисяч гривень для реалізації проекту.

Молодь одразу ж розпочала підготовку до облаштуван-

ня простору. Однак реалізація задуму потребувала часу: необхідно було пройти всі етапи погодження та оформлення документів. «Ми чекали підтвердження. Ще слід було написати документи, зрештою, закупити матеріали. Тому ремонт почали в березні», – розповідає Аделія Попович, голова профбюро, організатор проекту. Для реалізації задуму адміністрація факультету виділила окремий кабінет.

Як розповідає голова профбюро Аделія Попович, основна мета – створити затишну атмосферу, де кожен студент зможе відпочити після занять, провести час із друзями або просто попрацювати в комфортних умовах.

Анастасія Гапачило,
студентка
відділення журналістики

Свято творців інфопростору

6 червня в Україні відзначили професійне свято працівників медіа – День журналіста. Дату встановлено 25 травня 1994 року Указом Президента України Леоніда Кравчука на підтримку ініціативи делегатів I Всеукраїнського з'їзду редакторів газет та медійників. Саме 6 червня 1992-ого Національну спілку журналістів України прийняли до Міжнародної федерації журналістів.

Для студентів відділення журналістики УжНУ цей день є нагодою згадати про відповідальність професії, важливість чесної інформації та стійкість в умовах війни.

Вітаю колег-медійників: викладачів, студентів і всіх, хто обрав шлях слова та правди!

Аліна Красновська,
студентка
відділення журналістики

«Інженерний бограч»

Як ІТФ влаштував свято і об'єднав чимало факультетів

Боздоський парк на один вечір перетворився на центр студентського драйву та гастрономічного задоволення. Інженерно-технічний факультет УжНУ влаштував справжнє свято просто неба – «Інженерний бограч», який зібрав не лише майбутніх інженерів, а й представників філологічного, біологічного, стоматологічного, юридичного, суспільних наук та інформаційних технологій.

Альтанки парку наповнилися гучним сміхом та музикою, а

також ароматом бограчу, який миттєво привертав увагу перехожих. Проте він став лише приводом для створення магії командної роботи. До процесу долучилися всі: хтось майстерно чистив картоплю, хтось різав ковбасу, хтось вправно контролював вогонь, а хтось просто відпочивав та насолоджувався моментом.

Враженнями поділилася студентка 1 курсу факультету суспільних наук Марія Мачула: «Було атмосферно, назавжди за-

пам'ятаю гру у волейбол і танці. Загалом «Бограч» подарував багато нових знайомств, і це просто неймовірні люди».

Загалом «Інженерний бограч» став майданчиком для спілкування десятків людей, яке виходить далеко за межі лекційних аудиторій. Це був вечір, наповнений щирістю, безпосередністю та справжньою студентською дружбаю.

Дар'я Ванжа,
студентка
відділення журналістики

УжНУ поповнив ряди міжнародних лікарів

51 студент, який навчався за англomовною програмою на медичному факультеті №2, урочисто отримав дипломи 12 червня. За роки навчання випускники здобули ґрунтовні теоретичні знання, практичні навички та кваліфікації міжнародного рівня, які стануть основою для майбутньої медичної кар'єри.

До свята долучилися виконавчачі обов'язків ректора Ужгородського університету, професор Володимир Смоланка, проректорка, професорка Мирослава Лендбел, керівництво факультету, викладачі, а також рідні й друзі випускників.

Вітаючи фахівців, Володимир Іванович наголосив, що професія вимагає не лише глибоких знань, а й величезної відповідальності перед суспільством. А Мирослава Олександрівна побажала успіхів у кар'єрі та подякувала за вибір нашого вишу для навчання.

Серед факультетів альма-матер медичний № 2 вирізняється

міжнародною спільнотою. Тут навчається молодь з Індії, Нігерії, Гани, Кенії, Танзанії, Намібії, Замбії, Південно-Африканської Республіки та інших країн Азії й Африки. Університет уже багато років залишається привабливим центром медичної освіти для іноземців, пропонуючи програми, що відповідають міжнародним стандартам.

Після вручення випускники дякували викладачам за знання та досвід. Колектив університету бажає молодим фахівцям професійних здобутків і успішної реалізації в різних кутках світу.

Анастасія Волкова,
студентка
відділення журналістики
Фото з офіційного сайту УжНУ

Рапіра, шпага, шабля...

Відкрите тренування з фехтування

Як з'явилося фехтування? Чим відрізняються рапіра, шпага й шабля? Навіщо фехтувальникам читати книжки та чому перед змаганнями так ретельно перевіряють екіпірування? Відповіді на ці та багато інших запитань почули учасники відкритого тренування з фехтування, яке 12 червня відбулося в осередку Української академії лідерства в Ужгороді.

Головною гостею заходу стала Ніколетта Корлат – майстриня спорту України, срібна призерка чемпіонату Європи, бронзова призерка чемпіонату світу, багаторазова призерка чемпіонатів України, чемпіонка України U-23 і її учень Назар, який займається фехтуванням уже понад рік. Під час зустрічі спортсменка не лише розповіла про свій шлях, а й ознайомила учасників з історією свого виду спорту, особливостями зброї, екіпіруванням та правилами ведення поєдинків.

Фехтуванням гостя займається із семирічного віку. До того ходила на теніс. «Мене привів у спорт батько. Пам'ятаю, як уперше зайшла в зал, побачила рапіри, маски, і мене це зацікавило, бо не знала, що то таке», – розповіла Н.Корлат.

Займатися Ніколетта почала в Ужгороді, у школі ФСТ «Динамо». Уже через місяць тренувань настільки захопилася новим видом спорту, що придбала власну форму, хоч тренер попереджав: вона є доволі дорогою. Заняття тривали часто, а згодом з'явилися й регулярні виїзди на турніри.

Перший серйозний успіх у спортсменки був на дитячих змаганнях у Києві. «Коли приїхала до столиці й отримала золоту медаль – настільки це сподобалося, що я загорілася й продовжила займатися», – згадала гостя.

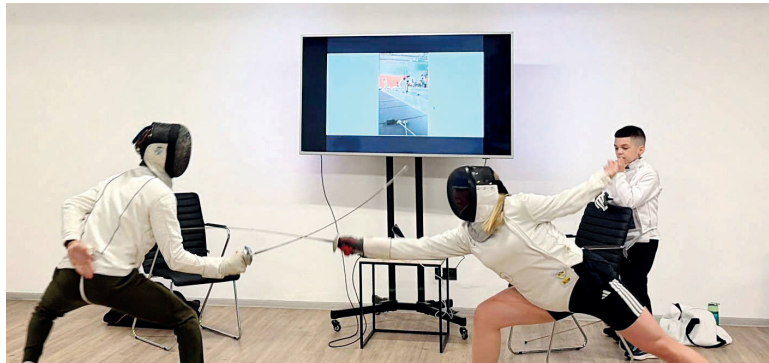

У 15 років спортсменка переїхала до Миколаєва – міста, яке вважається одним із центрів українського фехтування. Саме там Н.Корлат виконала норматив майстра спорту України та почала активно виступати на всеукраїнських і міжнародних змаганнях. За роки кар'єри Ніколетта представляла Україну на турнірах в Італії, Словаччині, в інших країнах Європи. Торік була удостоєна золотої медалі чемпіонату України U-23 у Києві, куди з'їхалися 89 учасниць.

Після початку повномасштабного вторгнення Н.Корлат повернулася до Ужгорода. Не лише продовжує тренуватися, а й працює з молодими спортсменами.

Частину зустрічі гостя присвятила історії фехтування. Розповіла, що витоки цього виду спорту сягають часів Стародавнього Єгипту та Стародавнього Риму, коли володіння мечем було необхідною навичкою воїна. У Середньовіччя фехтування стало важливою складовою підготовки лицарів, а згодом в Італії, Іспанії та Франції почали формуватися школи фехтування, які заклали основу сучасного спорту. До речі, на Закарпатті теж спорт бере початок із фехтування, коли кілька місцевих студентів почали регулярно займатися в пештській школі фехтування.

До програми Олімпійських

ігор фехтування входить із 1896 року та є одним із небагатьох видів спорту, які були представлені на всіх сучасних Олімпіадах. Сьогодні міжнародні змагання проводять під егідою Міжнародної федерації фехтування. «Фехтування – один із найдавніших і найінтелектуальніших видів спорту. Воно поєднує швидкість, координацію, силу, витривалість і вміння швидко приймати рішення», – також наголосила Ніколетта.

Під час зустрічі йшлося й про види зброї, які використовують у спортивному фехтуванні: рапіру, шпагу та шаблю. Докладніше фехтувальниця зупинилася на рапірі, адже саме ця дисципліна найбільше розвинена в Закарпатській області. «У рапірі ми можемо колоти лише в корпус. Якщо влучили в руку чи голову – це не зараховується», – пояснила спортсменка. Також Ніколетта розповіла про правило пріоритету атаки: «Той, хто швидше вийшов в атаку до суперника і вколов, матиме перевагу. Треба бути точнішим».

Шпага, за словами спортсменки, є найважчим видом зброї серед трьох дисциплін. Уражати можна будь-яку частину тіла суперника, а якщо обидва спортсмени завдали укол одночасно, бали можуть отримати обидва. Шабля вважа-

ється найдинамічнішим видом фехтування. У цій дисципліні використовують не лише уколи, а й «рубачучі» удари. Зоною ураження є вся верхня частина тіла, тому поєдинки часто – дуже швидкі та видовищні.

Під час лекції учасники побачили тренувальну та змагальну рапіри. Ніколетта пояснила, чим вони відрізняються, а також розповіла про особливості підготовки зброї до змагань. Окремо йшлося про міжнародні вимоги до клинків, які використовують на турнірах високого рівня.

Не менш цікавим виявився блок про екіпірування. Спортсменка показала маску, рукавичку, захисні елементи, куртку та інші складові форми. Присутні дізналися про різні типи руків'я зброї, серед яких французьке та пістолетне, а також про особливості спеціального фехтувального взуття, яке є доволі дорогим. Водночас Ніколетта зазначила, що сама тривалий час тренувалася та виступала в звичайних спортивних кросівках. Також йшлося про особливості захисту спортсменів та вимоги до екіпірування.

Н.Корлат зазначила, що сучасне фехтування ставить безпеку спортсменів за пріоритет; тому маски й екіпірування проходять ретельну перевірку перед кожними змаганнями. Захисна форма складається з

кількох шарів, а її міцність вимірюється в ньютонках. Для захисту грудної клітки та інших вразливих частин тіла використовують спеціальні елементи екіпірування.

Ніколетта згадала й про підготовку спортсменів. Тренери часто заохочують юних фехтувальників читати книжки та розвивати мислення, адже цей вид спорту вимагає не лише фізичної підготовки, а й уміння швидко аналізувати дії суперника та приймати рішення.

Після теоретичної частини охочі змогли перейти до практики. Учасники за чергою одягали екіпірування, брали до рук рапіри та виходили на фехтувальну доріжку. Мали змогу не лише змагатися між собою, а й випробувати сили проти Ніколетти та Назара.

Перші хвилини на доріжці виявилися непростими. Дехто дивувався вазі зброї, інші скаржилися, що в масці значно темніше, ніж здається збоку. Після кількох хвилин активного пересування учасники відчували втому в руках і ногах. Проте це не зменшувало ентузіазму. Одні демонстрували добру поставу, інші брали швидкістю або сміливістю. Декому навіть удалося провести кілька вдалих атак та здобути перемогу в мініпоєдинках до п'яти уколів.

Зустріч стала нагодою не лише дізнатися більше про один із найдавніших олімпійських видів спорту, а й хоч би на кілька хвилин відчувати себе справжнім фехтувальником, зрозуміти особливості цього мистецтва та переконатися, що за кожним точним уколом криються роки наполегливої праці, тренувань і постійного розвитку.

Аліна Красновська,
студентка
відділення журналістики

До Дня Конституції України президент Володимир Зеленський відзначив державними нагородами. Званням «Заслужений юрист України» удостоєно Олександра Рогача – проректора УжНУ. Вітаємо!

«Юні журналісти» завітали на відділення журналістики

Вихованці гуртка «Юні журналісти», що діє при Мукачівському центрі дитячої та юнацької творчості, разом із керівницею, заслуженою журналісткою України Ядвігою Балогою відвідали відділення журналістики УжНУ. Для школярів це – уже четвертий візит до вишу.

Гостей тепло зустріли декан філологічного факультету, професор Юрій Бідзіля, завідувач кафедри журналістики, доцент Євген Соломін, доцентка цієї ж кафедри, заступниця керівника Пресклубу молодого журналіста «Медіаперспективи» Наталія Толочко та першокурсники, які підготували для школярів презентацію й інтерактивну частину зустрічі.

Спочатку Данііл Соломін і Валерій Гетманцев розповіли про власний досвід та загалом особливості навчання, показали творчі проекти студентів і можливості, які відкриваються

перед майбутніми медійниками.

Найбільше емоцій в учнів викликав журналістський квест-розслідування «Таємниче зникнення журналістки Дар'ї», який підготували студенти Аліна Красновська, Максим Сурін, Анастасія Волкова та Дар'я Ванжа. За сюжетом квесту, юні розслідувачі мали знайти зниклу журналістку, котра працювала

над матеріалом про корупційні схеми при розподілі грантів на студентські проекти. Учасники опитували свідків, розгадували шифри, аналізували документи, шукали цифрові сліди та, урешті-решт, викрили «злочинця». Квест імітував реальну журналістську роботу: перевірку фактів, роботу з джерелами, критичне мислення та вміння

не піддаватися маніпуляціям.

Гості з азартом виконували завдання, шукали підказки та поринули в атмосферу справжнього розслідування. Наприкінці квесту знайшли зниклу Дар'ю, сформували спільну публікацію, придумали заголовок та спробували заверстати її на комп'ютері.

Після квесту найактивніших учасників нагородили серти-

фікатами, які дають 10 балів до рейтингу. Цим зможуть скористатися в разі вступу.

«Це був незвичайний досвід, адже студенти допомогли нам зрозуміти, ким ми хочемо стати в майбутньому. Удячні безмежно, адже видно, що всі старалися!» – поділилася враженнями Дар'я Шершун.

Богдана Іванчо додала: «Спасибі за таку організацію! Я, нарешті, зрозуміла, який напрямок мені підходить. І впевнена, що хотіла б вступити саме сюди. А квест сподобався тим, що довелось опитувати, думати, як у справжньому розслідуванні».

Гуртківці здобули не лише яскраві емоції, а й цінні знання про професію журналіста, студентське життя та важливість чесної й смислової праці.

Дар'я Ванжа,
студентка
відділення журналістики
Фото Олександри Меденці

Від аудиторії до власного продукту: практика студентів ФМЦТ

Студенти факультету математики та цифрових технологій УжНУ завершили навчальну практику, під час якої мали змогу не лише застосувати здобуті знання, а й реалізувати власні цифрові проекти. Однією з баз став «IT Cluster Transcarpathia» – об'єднання провідних IT-компаній Закарпаття, яке активно підтримує розвиток молодих фахівців і співпрацює із закладами вищої освіти.

Студенти самостійно обирали як базу практики, так і напрям роботи. Молоді запропонували широкий спектр ідей для проєктів, водночас надали свободу реалізувати власні задуми.

Габрієлла Кондрук (спе-

ціальність «Прикладна математика», освітня програма «Системи штучного інтелекту») працювала над створенням AI-асистента для старост академічних груп. Розроблена система аналізує повідомлення в чатах, визначає важливу інформацію для студентів та автоматично поширює її до відповідних груп. Крім того, студентка займалася розвитком власного стартапу «EcoRoute», отримавши індивідуальну консультацію щодо підготовки інвестиційної презентації й подальшого розвитку проєкту. За словами Габрієлли, практика дозволила поглибити знання у сфері веброзробки, роботи з API та інструментами

штучного інтелекту, а також краще зрозуміти принципи розвитку стартапів і взаємодії з потенційними інвесторами.

Першокурсник Давид Мусієнко присвятив практику розробці освітнього вебсайту для допомоги студентам у навчанні, надихнувшись концепцією популярного сервісу «Duolingo». Під час роботи ознайомився з технологіями HTML, CSS, JavaScript та Tailwind CSS, а також здобув конкретний досвід використання сучасних інструментів розробки. «Проектом міг стати будь-який цифровий продукт: від вебсайту чи мобільного застосунку до гри або 3D-моделі. Саме можливість працювати над власною ідеєю

зробила практику особливо цікавою», – зазначив юнак.

Ще один першокурсник – Данііл Тирпак – працював над створенням інтерактивного вебсайту психологічних послуг із динамічною системою запису. Під час реалізації проєкту вдосконалив навички проєктування інтерфейсів, Front-end-розробки, роботи з HTML5 та JavaScript, а також опанував сучасні IT-інструменти. За словами студента, практика позитивно вплинула на його бачення майбутньої професії: «Мені сподобалося створювати подібні проєкти та постійно вивчати щось нове. Хотів би займатися цим і в майбутньому».

Студенти зауважують, що

важливу роль в успішному проходженні практики відіграла підтримка представників «IT Cluster Transcarpathia», які консультували, допомагали з реалізацією ідей, ділилися професійним досвідом.

Практика вкотре довела, що сучасна IT-освіта невіддільна від реальної роботи над проєктами. Саме такі можливості дозволяють студентам не лише закріплювати теоретичні знання, а й формувати професійні навички, необхідні для майбутньої кар'єри в галузі інформаційних технологій.

Анастасія Гапачило,
студентка
відділення журналістики

Прощай, перший курсе. Привіт, відпочинку!

9 місяців кропіткого навчання, нарешті, завершилися. Але студентські звички ще не відпускають. Я досі прокидаюся о 8:00, не можу спокійно дивитися фільм, бо весь час здається, що десь чекає дедлайн, а руки самі тягнуться до конспектів, бо «а раптом завтра модуль і треба ще щось повторити?»

Та одного дня все змінилось. Мені зателефонували зі словами: «Не хочеш поїхати на кар'єр?» А через годину я вже була в дорозі.

Ми – студентки відділення журналістики (я, Ксенія Рябой, Анастасія Волкова та Дар'я Ванжа) – вирушили до Радванського кар'єру в Ужгороді (район Радванка). 9 червня 2026 року видалося сонячним і теплим, ідеальним для такої пригоди. Повітря було свіжим, а навколо буяла зелень.

Наша група спустилася стежками вниз, і перед нами відкрилася казкова картина: величезна водойма з прозорою бірюзовою водою, оточена стрімкими скелястими стінами. Глибина в окремих місцях сягає 20–40 метрів. На поверхні озера – тепло й привабливо, а нижче – вже по-крижаному, що робить купання небезпечним. Утім, можливо, саме це приваблює багатьох.

Сам кар'єр – справжня пам'ятка Закарпаття з безліччю історій. Радванська гора – вулканічний купол, що сформувався мільйони років тому. Тут жили люди ще в кам'яному віці: археологи знаходили тисячі знарядь праці з місцевого андезиту. Промисловий видобуток каменю почався в кінці XIX – на початку XX століть. Звідси брали базальт і андезит для будівництва доріг,

мостів, тротуарів Ужгорода та навіть надгробних пам'ятників. У радянські часи тут працював великий щебзавод. Кажуть, що коли розробляли нижні горизонти – натрапили на підземні води. Насоси не впоралися, і кар'єр поступово затопило, перетворивши його на озеро.

Існує й міська легенда: нібито кар'єр викопали вручну місцеві роми, і саме цим каменем розбудовували не тільки Ужгород, а й інші міста, такі як Львів. Правда це чи вигадка – невідомо.

Здавалося б, просто кар'єр. Але в нього – свої історії, легенди й таємниці. Ми набралися сил, надихнулися краєвидами, посміялися, наговорили й голівне – зрозуміли: відпочинок після сесії потрібен не лише для тіла, а й для душі. Час іноді просто зупинитися, подивитися

на бірюзову воду та згадати, що життя – не тільки дедлайни.

Дякую Радванці за красу, силу, цікаву історію. А я бажаю, кожному хто ще не відвідав це місце,

виправити ситуацію. Але дотримуйтеся правил безпеки!

Аліна Красновська,
студентка
відділення журналістики

